

26 Οκτωβρίου, 1990

[ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΚΟΖΑΚΟΣ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ/Ή
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 159/89).

Τελωνειακοί Δασμοί και Φόροι Καταναλώσεως — Ατελής εισαγωγή οχήματος από επαναπατριζόμενο Κύπριο — Έννομο συμφέρον — Απόφαση για επιβολή πρόσθετου τελωνειακού δασμού σχετικά με την εισαγωγή οχήματος από επαναπατριζόμενο Κύπριο — Αποδοχή της προσβαλλόμενης πράξης — Στερεί τον αιτητή του εννόμου συμφέροντος για προσβολή της — Το βάρος αποδείξεως ως προς την ύπαρξη εννόμου συμφέροντος τόσο κατά την καταχώρηση της προσφυγής, όσο και κατά την έκδοση της απόφασης, φέρει ο αιτητής. 5

Ο αιτητής που πλήρωσε υπό διαμαρτυρία τον δασμό που επιβλήθηκε για το αυτοκίνητό του, υπέγραψε ταυτόχρονα δήλωση με την οποία αναλάμβανε υποχρέωση να καταβάλει οποιοδήποτε άλλο ποσό προερχόμενο από τυχόν λανθασμένο υπολογισμό. Ο αρμόδιος λειτουργός διέπραξε λάθος στον υπολογισμό, με αποτέλεσμα να εισπραχθούν λιγότεροι δασμοί κατά ΛΚ869.55 σεντ. Η απόφαση του Διευθυντή Τελωνείων για είσπραξη του εν λόγω ποσού αποτελεί το αντικείμενο της παρούσας προσφυγής. 10 15

Οι καθ' ων η αίτηση ισχυρίστηκαν ότι ο αιτητής στερείται του απαιτούμενου εννόμου συμφέροντος, όπως ορίζεται στο Άρθρο 146.2 του Συντάγματος. 20

Το Ανώτατο Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή και αποφάν-

5
 10
 15
 20
 25

θηκε ότι η ελεύθερη και ανεπιφύλακτη αποδοχή διοικητικής πράξης, στερεί από τον αιτητή το έννομο συμφέρον. Στην παρούσα υπόθεση, η ελεύθερη και ανεπιφύλακτη ανάληψη υποχρέωσης εκ μέρους του αιτητή να καταβάλει οποιοδήποτε ποσό δασμού το οποίο θα μπορούσε να προκύψει λόγω λανθασμένου υπολογισμού ή λανθασμένης αξίας, ισοδυναμεί με αποδοχή της επίδικης πράξης, η οποία τον αποστερεί του εννόμου συμφέροντος να την προσβάλει δυνάμει του Άρθρου 146 του Συντάγματος.

Η προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Χατζηπαναγή ν. Δημοκρατίας (1989) 3(Γ) Α.Α.Δ. 1079,

Αδάμου ν. Δημοκρατίας (1989) 3(Δ) Α.Α.Δ. 2723,

Papasavvas v. Republic (1967) 3 C.L.R. 111,

Meletis and Others v. Cyprus Ports Authority and Another (1986) 3(A) C.L.R. 418,

Kritioris v. Municipality of Paphos and Another (1986) 3(A) C.L.R. 322,

Myrianthis v. Republic (1977) 3 C.L.R. 165.

Προσφυγή.

30
 35

Προσφυγή εναντίον της απόφασης του Διευθυντή του Τμήματος Τελωνείων με την οποία επιβλήθηκε στον αιτητή πρόσθετος τελωνειακός δασμός αναφορικά με την εισαγωγή οχήματος.

Α. Σ. Αγγελίδης, για τον Αιτητή.

Γ. Λαζάρου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

40

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ.: Ο αιτητής με την παρούσα προσφυγή ζητά δήλωση του Δικαστηρίου με την οποία να κηρύσσεται άκυρη και χωρίς νομικό αποτέλεσμα η απόφαση και/ή πράξη του καθ' ου η αίτηση Διευθυντή του Τμήματος Τελωνείου, με την οποία επέβαλε στον αιτητή το ποσό των £869.55 σαν πρόσθετο τελωνειακό δασμό σχετικά με την εισαγωγή οχήματος.

Η αίτηση βασίζεται στα πιο κάτω νομικά σημεία:

- "Α. Η απόφαση και/ή παράλειψη παραβιάζει το άρθρο 28 του Συντάγματος.
- Β. Η απόφαση λήφθηκε χωρίς τη δέουσα έρευνα. 5
- Γ. Η απόφαση λήφθηκε κάτω από πλάνη περί τα πράγματα και το Νόμο.
- Δ. Η απόφαση λήφθηκε μετά από εσφαλμένη άσκηση διακριτικής εξουσίας και εξυπηρετεί αλλότριο σκοπό.
- Ε. Η απόφαση λήφθηκε κατά κατάχρηση εξουσίας ή κατά υπέρβαση εξουσίας. 10
- Στ. Η απόφαση είναι αναιτιολόγητη ή η αιτιολογία συγκρούεται με τα στοιχεία της υπόθεσης.
- Ζ. Η απόφαση λήφθηκε μεταγενέστερα της καταβολής εκ μέρους του αιτητή του ποσού που αρχικά ορίστηκε σαν δασμός και που πληρώθηκε με το συγκεκριμένο δεδομένο." 15

Ο αιτητής στις 21.9.85 υπέβαλε αίτηση για ατελή εισαγωγή αυτοκινήτου σαν επαναπατρισθείς Κύπριος δυνάμει των Προνοιών του Κώδικα Απαλλαγής 01.19 του Τέταρτου Πίνακα του περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως Νόμου Αρ. 18 του 1978. Η αίτηση του μετά από εξέταση απορρίφθηκε στις 25.11.1987 με αποτέλεσμα ο αιτητής να προσβάλει την απορριπτική απόφαση του Διευθυντή του Τμήματος Τελωνείων με την προσφυγή αρ. 1055/87. 25

Στη συνέχεια ο αιτητής αποτάθηκε στις Τελωνειακές Αρχές και κατέβαλε υπό διαμαρτυρία τους δασμούς που αναλογούσαν το αυτοκίνητο και οι οποίοι ανήλθαν σε £2,333, υπογράφοντας ταυτόχρονα την ακόλουθη δήλωση:- "I undertake to pay any shortcharges that might arise due to wrong calculation or wrong dutiable value." (Βλ. πρωτότυπο Παραρτήματος 4 στο φάκελο του Τελωνείου αρ. 134/87). 30

Σε μεταγενέστερο στάδιο, από έλεγχο της διασαφήσεως εισαγωγής του πιο πάνω αυτοκινήτου (Παραρτήματα 1-4), εξακριβώθηκε ότι ο Λειτουργός που διενέργησε τον υπολογισμό της δασμολογητέας αξίας εκ παραδρομής είχε συνυπολογίσει για σκοπούς έκπτωσης και το χρονικό διάστημα που το αυτοκίνητο ήταν αποταμιευμένο σε αποθήκη αποταμίευσης το οποίο δεν θεωρείται σαν περίοδος χρήσης. Σαν αποτέλεσμα του λανθασμένου αυτού υπολογισμού εισπράχθηκαν λιγότεροι δασμοί κατά £869.55 σεντ. 40

Ενόψει των πιο πάνω δόθηκαν οδηγίες στον Ανώτερο Τελωνή Λευκωσίας να προβεί στις δέουσες ενέργειες για την είσπρα-

ξη του οφειλομένου ποσού (Παράρτημα 5).

5 Στις 22.9.88 επιδόθηκε στη σύζυγο του αιτητή, δεδομένου ότι ο αιτητής απουσίαζε στην Λιβύη όπου εργαζόταν, σημείωση αξιώσεως (demand note) ημερομηνίας 22.9.88. Η σύζυγός υποσχέθηκε να τη διαβιβάσει στο σύζυγό της. Ακολούθως δόθηκε παράταση στον αιτητή να απαντήσει.

10 Στις 27.9.88 ο δικηγόρος του αιτητή, που ενεργούσε τότε για τη σύζυγο του αιτητή, απηύθυνε επιστολή προς τους καθ' ων η αίτηση και μεταξύ άλλων ζήτησε παράταση και περισσότερα στοιχεία και πληροφορίες για τον πρόσθετο τελωνειακό δασμό.

15 Η λεπτομερής απάντηση δόθηκε από τους καθ' ων η αίτηση μ' επιστολή ημερ. 21.12.88 (Παράρτημα 7 στην ένσταση) στην οποία και επεξηγήθηκε πώς προέκυψε η διαφορά των £869.55 σεντ. Με την επιστολή αυτή ζητήθηκε η καταβολή των φόρων μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου του 1988.

20 Σύμφωνα με ένορκη δήλωση της συζύγου του αιτητή ημερομ. 4.10.90, ο αιτητής πληροφορήθηκε περί της επιπρόσθετης φορολογίας μετά την 21.12.88 όταν δόθηκαν στη σύζυγο του πλήρη στοιχεία από τις Τελωνειακές Αρχές.

25 Σαν αποτέλεσμα καταχωρίστηκε η παρούσα προσφυγή.

30 Είναι εισηγήση του δικηγόρου του αιτητή πως η απόφαση του καθ' ου η αίτηση για πληρωμή επιπρόσθετων δασμών ισοδυναμεί με ανάκληση της πράξης ημερομ. 23.12.87 με την οποία καθόρισε σε £2,333 το δασμό για το αυτοκίνητο του αιτητή και πως η ανάκληση αυτή δεν ήταν επιτρεπτή λόγω της ύπαρξης estoppel και διότι δεν έγινε μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα και παρέπεμψε το Δικαστήριο στις αποφάσεις *Χατζηπαναγής v. Δημοκρατίας* (1989) 3(Γ) Α.Α.Δ. 1079, *Ελένη Αδάμου v. Δημοκρατίας* (1989) 3(Δ) Α.Α.Δ. 2723 και στο Δαγτόγλου, Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, Α' Τόμος, σελ. 106-107, όπου αναφέρει ότι η Διοίκηση οφείλει "... να φυλάττει τα έννομα συμφέροντα του ιδιώτη και να τον διευκολύνει στην άσκηση των δικαιωμάτων του". Ακόμα αναφέρει:

40 "Από την αρχή της καλής πίστεως προκύπτει ότι (όπως ο ιδιώτης έτσι και) η διοίκηση δεν δικαιούται να εκμεταλλευθεί ή, ακόμη λιγότερο να δημιουργήσει καταστάσεις πλάνης, απάτης ή απειλής. Το Συμβούλιο της Επικρατείας εφαρμόζει μάλιστα

στην διοίκηση την λεγόμενη αρχή του estoppel (χωρίς βέβαια να την αναφέρει ρητώς) κατά την οποία η διοίκηση δεν δικαιούται, επικαλούμενη τις ίδιες της παραλείψεις, στις οποίες δεν συνέπραξε ο ιδιώτης, να αγνοεί μια ευνοϊκή για τον ιδιώτη πραγματική κατάσταση, δημιουργημένη από πολύ χρόνο και να αρνείται την υπέρ του ιδιώτη συναγωγή των ωφελημάτων, και νομίμων συνεπειών που προκύπτουν από αυτήν. 5

Η διοίκηση παραβαίνει την αρχή της καλής πίστης προπάντων όταν ενεργεί κατά τρόπο αντίθετο προς την δικαιολογημένη εμπιστοσύνη του ιδιώτη. Η εμπιστοσύνη του ιδιώτη στην καλή πίστη, ειλικρίνεια και συνέπεια της διοικήσεως είναι αναγκαία για τη λειτουργία κάθε δημοκρατικής πολιτείας 10

Αλλά οι αλλαγές αυτές δεν πρέπει να αποτελούν εκδήλωση ασυνεπείας, αυθαιρεσίας. Η αντιφατική συμπεριφορά της διοικήσεως (*venire contra factum proprium*) προσβάλλει τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη του ιδιώτη απέναντι της και μπορεί να στηρίξει την παρανομία της διοικητικής πράξεως. 15

Το Συμβούλιο της Επικρατείας δέχεται στην νομολογία του περιπτώσεις μιας τέτοιας προσβολής της εμπιστοσύνης του ιδιώτη. Συγκεκριμένα, κακόπιστη είναι η συμπεριφορά της διοικήσεως όταν αντίκειται σε πληροφορίες που είχε προηγουμένως δώσει σύμφωνα με τον νόμο σε ιδιώτη. Το Συμβούλιο της Επικρατείας δέχεται (αν και όχι σταθερά) ότι δεν είναι καλόπιστη και επομένως δεν συγχωρείται η ανατροπή μιας παράνομης πραγματικής καταστάσεως, που έγινε ανεκτή επί πολύ χρόνο, εκτός εάν πρόκειται για θέμα δημοσίας τάξεως." 20

Ο δικηγόρος των καθ' ων η αίτηση αντέκρουσε τους ισχυρισμούς του δικηγόρου του αιτητή και ανέφερε πως ο καθ' ου η αίτηση ενέργησε μέσα σε εύλογο χρόνο και δεν εμποδίζετο να αναθεωρήσει τους δασμούς, γιατί στη διασάφιση εισαγωγής ο αιτητής υπέγραψε τη δήλωση που προαναφέρθηκε. Ακόμα εισηγήθηκε πως ο αιτητής στερείται έννομου συμφέροντος. 25

Ο δικηγόρος του αιτητή στη γραπτή του Απάντηση ανέφερε πως ο αιτητής έχει έννομο συμφέρον το οποίο είναι προσωπικό, άμεσο και ενεστώς και παρέπεμψε το Δικαστήριο στα Πορίσματα Νομολογίας του Συμβουλίου Επικρατείας 1929-1959, σελ. 259. 30

Θα εξετάσω πρώτα το θέμα του έννομου συμφέροντος, γιατί μια από τις προϋποθέσεις που είναι απαραίτητη για την άσκηση 35

της προσφυγής όπως ορίζεται στο άρθρο 146.2 του Συντάγματος, είναι η ύπαρξη έννομου συμφέροντος στο πρόσωπο του αιτητή, διαφορετικά η προσφυγή καθίσταται απαράδεκτη.

5 Είναι βασική αρχή του διοικητικού δικαίου και της νομολογίας ότι το βάρος της απόδειξης του έννομου συμφέροντος το φέρει ο αιτητής και ότι τούτο πρέπει να υπάρχει τόσο κατά την καταχώριση της προσφυγής όσο και κατά την έκδοση της απόφασης. (Βλ. μεταξύ άλλων, *Παπασάββας v. Δημοκρατίας* (1967) 3 Α.Α.Δ. 111, *Μελέτης v. Αρχής Λιμένων Κύπρου* (1986) 3 Α.Α.Δ. 418, σελ. 433, *Κριτιώτης v. Δήμου Πάφου* (1986) 3 Α.Α.Δ. 322, σελ. 338)

10 Έχει επίσης νομολογηθεί πως η ελεύθερη και ανεπιφύλακτη αποδοχή διοικητικής πράξης στερεί από τον αιτητή το έννομο συμφέρον. Στην *Μυριάnthης v. Δημοκρατίας* (1977) 3 Α.Α.Δ. 165, ο τότε Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου κ. Μ. Τριανταφυλλίδης ανέφερε τα ακόλουθα στη σελ. 168:

20 "It is well established, by now, in the administrative law of Cyprus, on the basis of relevant principles which have been expounded in Greece in relation to a legislative provision there (section 48 of Law 3713/1928) which corresponds to our Article 146.2 above, that a person, who, expressly or impliedly, accepts an act or decision of the administration, is deprived, because of such acceptance, of a legitimate interest entitling him to make an administrative recourse for the annulment of such act or decision

25 (see inter alia, Πορίσματα Νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας, 1929-1959, pp. 260-261, *Piperis v. The Republic* (1967) 3 C.L.R. 295, 298, *Ioannou and Others v. The Republic* (1968) 3 C.L.R. 146, 153, *Markou v. The Republic* (1968) 3 C.L.R. 267, 276 and *Pericleous v. The Republic* (1971) 3 C.L.R. 141, 145, 146).

35 It is quite clear that in order that the acceptance of an administrative act or decision should deprive someone of the right to challenge it by an administrative recourse for annulment such acceptance should take place unreservedly and freely and not because of fear of adverse consequences otherwise (see, Πορίσματα, supra, p. 261, Κυριακοπούλου Ελληνικόν Διοικητικόν Δίκαιον, 4th ed., vol. C, p. 124, and the *Pericleous* case, supra - and it may be pointed out, at this stage, that though the in the first instance decision in the *Pericleous* case was reversed on appeal in *The Republic v. Pericleous* (1972) 3 C.L.R. 63, there was not disapproved of,

40

on appeal, that part of the first instance decision which is relevant for the purposes of this Interim Decision)."

Το θέμα που εγείρεται στην υπό κρίση υπόθεση είναι αν και κατά πόσο ο αιτητής ελεύθερα και ανεπιφύλακτα αποδέκτηκε την προσβαλλόμενη πράξη.

5

Εξετάζοντας το υλικό που τέθηκε ενώπιόν μου, γίνεται φανερό πως ο αιτητής με τη δήλωσή του στη διασάφιση εισαγωγής ανάλαβε την υποχρέωση να καταβάλει οποιοδήποτε ποσό δασμού το οποίο θα μπορούσε να προκύψει συνεπεία λανθασμένων υπολογισμών ή λανθασμένης δασμολογικής αξίας και ακριβώς είναι τούτο που συνέβη στην προκειμένη περίπτωση.

10

Με την ανάληψη αυτής της υποχρέωσης που ήταν σαφής και έγινε ελεύθερα και ανεπιφύλακτα δημιουργήθηκε η αναγκαία πρόθεση αποδοχής της προσβαλλόμενης πράξης. Συνεπώς ο αιτητής λόγω της αποδοχής του στερείται έννομου συμφέροντος και η προσφυγή του καθίσταται απαράδεκτη.

15

20

Η προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα εις βάρος του αιτητή και προς όφελος των καθ' ων η αίτηση. Τα έξοδα να υπολογιστούν από τον Πρωτοκολλητή.

Η προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα.

25